

BEDŘICH SMETANA (1824–1884)

Heslo I – II JB 1:123 (1882) na text Josefa Srba-Debrnova (1836–1904)

Věno JB 1:119 (1880) na text Josefa Srba-Debrnova

Slavnostní sbor JB 1:99 (1870) na text Emanuela Františka Züngela (1840–1894)

Rolnická JB 1:94 (1868) na text Václava Viléma Trnobranského (1819–1883)

Píseň na moři JB 1:106 (1876–1877)

na text Vítězslava Háalka (1835–1874) z básně *Černý prapor* (1867)

Naše píseň JB 1:125 (1883) na text Josefa Srba-Debrnova

To pivečko, to věru je nebeský dar (1869) z 2. dějství opery *Prodaná nevěsta* JB 1:100 (1863–1870)

na libreto Karla Sabiny (1813–1877)

PAVEL KŘÍŽKOVSKÝ (1820–1885)

Odvedeného prosba (konečná verze, 1862)

na lidový text ze sbírky Františka Sušila (1804–1868) *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými* (1860)

Dar za lásku (konečná verze pro mužský sbor, 1861)

na lidový text ze sbírky Františka Sušila *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*

Výprask (původní verze pro mužský sbor, 1859)

na lidový text ze sbírky Františka Sušila *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*

JOSEF BOHUSLAV FOERSTER (1859–1951)

Devět mužských sborů, op. 37 (1894–1897) (výběr)

I. Oráč

II. Mé orné půdy každý hon

III. Píseň jarní

IV. Velké, širé, rodné lány

V. Polní cestou

na texty Karla Dostála-Lutinova (1871–1923) ze sbírky *Království Boží* (1899) (I), Josefa Václava Sládka (1845–1912) ze sbírky *Selské písně a české znělky* (1887) (II, IV, V) a Jaroslava Kvapila (1868–1950) z lyrické scény o jednom dějství *Jaro na hřbitově* (1896) (III)

LEOŠ JANÁČEK (1854–1928)

Láska opravdivá JW IV/8 (1876)

na lidový text ze sbírky Jána Kollára (1793–1852) *Národné zpievanky čili písně světské Slováků v Uhrách jak pospolitého lidu, tak i vyšších stavů* (1835)

Čtyři lidové mužské sbory (1923)

I. Orání JW IV/1 (1873)

na lidový text ze sbírky Františka Sušila *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*

II. Což ta naše břiza JW IV/22 (1893)

na text Elišky Krásnohorské (1847–1926) ze sbírky *Z máje žití* (1874)

III. Vínek JW IV/31 (1904–1906)

na lidový text sebraný Antonínem Pustkou (1877–1960)

IV. Perina JW IV/38 (před 1914)

na text lidové písně, kterou Janáčkově zpíval slovenský lékař Pavol Blaho (1867–1927)

Na košatej jedli dva holubi sedá JW IV/11 (1876)

na lidový text ze sbírky Františka Sušila *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*

Ach vojna, vojna, č. III z cyklu **Čtveřice mužských sborů JW IV/17** (1885)

na lidový text ze sbírky Františka Sušila *Moravské národní písně s nápěvy do textů vřazenými*

Tři sbory mužské JW IV/19 (1888) (výběr)

I. **Loučení**

II. **Holubička**

na texty Elišky Krásnohorské ze sbírky *Letorosty* (1887)

Čtvero mužských sborů moravských JW IV/28 (1900–1906)

I. **Dež viš** (1900)

II. **Komáři** (1906)

III. **Klekánica** (1900)

IV. **Rozloučení** (1906)

na lidové texty ze sbírek *Hanácky pěsničky* (asi 1900) Ondřeje Příkryla (1862–1936) (I, III) a *Kytice z národních písní moravských* (1890) Leoše Janáčka a Františka Bartoše (1837–1906) (II, IV)

Maryčka Magdónova JW IV/35 (2. verze 1907)

na text Petra Bezruče (1867–1958) ze sbírky *Slezské číslo* (1903), později vydané jako *Slezské písně* (1909) sólo: Jan Podlena

Zpívá mužský pěvecký sbor **LÁSKA OPRAVDIVÁ**,
Řídí **Jan Špaček**

youtube.com/LaskaOpravdiva – facebook.com/laskaoprapdiva

Požizování a šíření obrazových i zvukových záznamu je vítáno.

B. SMETANA

Heslo I – II

Vše, co touhou drahé nám
blaha přáno budiž vám.

Věno

Zpěvu dar všech srdcí vroucích
vlasti budiž věnován,
kdo jí dražší skvosty snáší,
tomu věnec budiž dán!

My jí v oběť kladem palmy,
v nitru jež se zrodily,
když nás matky mlékem lásky,
když nás mlouvou sladkou kojily.

Z dávných věků věda nová
zkeřila Prahou věžatou,
a ta láska v luzích českých
vzrostla v lípu košatou.

Zpěvem svým ji přestit chceme
po všech vlasti končinách,

ať se novým krásí květem
v palácích i pustinách.

Zpěvu dar všech srdcí vroucích
vlasti budiž věnován,
kdo jí dražší skvosty snáší,
tomu věnec budiž dán!

Slavnostní sbor

Sláva Tobě, velký Slávy synu,
na našem ty nebi hvězdo
skvoucí,
jenž jsi vlast svou v lásce
nehynoucí
zdobil skvosty citů svých i činů.
Celý národ, hle, ti poctu vzdává,
spěchaje dnes v Prahu Libušinu.
Sláva, sláva Tobě,
velký Slávy synu, sláva!

Sláva Tobě, statný bojovníku,
za bratrství, volnost, za
svobodu,

ubohého Přemyslova rodu,
rekovný ty pravdy mučedníku,
jenž jsi hájil svatá naše práva,
proti závistivému zlovolníku.
Sláva, sláva Tobě,
velký Slávy synu, sláva!

Sláva Tobě, lidu křísiteli,
v dobách, mdloby, spánku,
zatmění,
jitřenko, ty, jeho probuzení,
ve tmách bídy záblesku ty
skvělý.
Nový den, hle, nade vlasti
vstává,
Tvá to záře velký trpěteli.
Sláva, sláva Tobě,
velký Slávy synu, sláva!

Rolnická

Země ta tichá
předtuchou vzdychá,
an jí ochvívá veselý ruch.

Pro dárek Boží
brázdy se množí
půdu rozrývá železný pluh.
Kdo oře půdu, zdali ho znáš?
To dbalý rolník, to přítel náš!

Dozrály klasy, kosa se hlásí
i srp se snaží závodit s ní.
Velká to dílna, hle, ruka pilná
váže a sváží výtěžek žní.
Kdo v potu klidí, či je to tvář?
To pilný rolník, náš hospodář!

Ráznými tepy padají cepy
na těžké snopy, milý to chvat.
Zručně se míhá dubová šviha
a její stopy na mlatě znát.
Nuž, kdo to mlátí, zdali ho
znáš?
To činný rolník, to přítel náš!

Oře a seje, mlátí a věje,
střádá jak třeba
vesel a zdrav.
Zrnečka čistá
v zásoby chystá,
aby měl chleba všeliký stav.
K čemu otázka, zdali ho znáš?
To statný rolník, živitel náš!

Pán na svém poli,
dědičnou roli
vzdělává zdatně národní duch.
Rolník i v strasti
k praporu vlasti
hlásí se statně, jak velí Bůh!
Kdo je ten rolník, zdali ho znáš?
To český rolník, to rodák náš!

Píseň na moři

Haló!
Již plachty napněte,
stožár utužte lanem,
již kotva z tůně zvednuta,
a větrů přízeň pánem.
Tak vesele hrá korouhev,
moře tak jasno, blaho,
nuž ke kormidlu, k slenici —
haló! haló!

Jen ještě pohled k přístavu!
Tam s bohem! Kynou šátky,
tam čapky letí — nuž adé,
nechť loučení čas krátký!

Tam slzu vidím dokona,
jež roší tváře blaho,
ej vína sem, ať zavzní zpěv —
haló! haló!

A nyní počnem vesele:
jak réva barví břehy,
jak blednou města, vesnice,
jak vzduch tu plný něhy.
A jak to moře modravé,
v něm houpem se tak blaho,
to teprv ducha rozpíná —
haló! Haló!

Hle, zmizel kraj, a moře skvost
již bez hranic a mezí —
pod nebem druhá nebes bář,
zem bez pouta a stezí!
Aj, jak to mysl rozhrívá —
tak cítíme, co blaho!
tu píseň teprv z plna zní —
haló! Haló!

Aj hle, ten ostrov rozmilý,
jak vynořil se z pěny!
Tam kormidlem teď zavesluj —
jakť mocně rozložený!
Hle, již nám v ruce tleskají,
zrak zničený tak blaho:
nuž čapky vzhůru, vítejte —
haló! Haló!

Naše píseň

Zahrajte dnes píseň zvučnou,
přichozím všem na zdraví,
ať se k našim radovánkám
dívky s hochy dostaví!

Ve proudu když kolotavém
švarná mládež závodí,
nejvíce jí z písní českých
polka, naše polka lahodí!

Krokem volným dále
spěli druhy naši předkové,
bujarou si polku českou
zalíbili vnukové.

Polka krev nám rozehřeje,
žárem líce budou plát,
dokud páni muzikanti
veselou nám dnes budou hrát!

To pivečko, to věru je nebeský dar

To pivečko,
to věru je nebeský dar,
vše psoty a trampoty
vede na zmar,
a sílí a dává kurážel!
Ejchuchu! Ejchuchu!

Bez pivečka by člověk
smutný byl zde host,
jeť starostí na světě
bez toho dost,
a blázen, kdo na ně se váže!
Ejchuchu! Ejchuchu!

P. KRÍŽKOVSKÝ

Odvedeného prosba

Ach, když sem já šel
od svej milenky,
břinkaly mně podkověny.
Ach břinkaly mně a už nebudú,
černé oči plakat budú.
Ach černé oči, což vy pláčete,
šak vy moje nebudete.
Ach bude vojna,
vojna nešťasná,
dyž ja umřu,
modli se za mňa.

Dar za lásku

A já vím hrušičku planú
a půjdu, vylezu na ňu;
vylezu, natřesu,
svej milej donesu
za lásku věrnú.

Aj, vím o jabloňce ščepné,
co rodí jablíčka pěkné.

Milá je trhala
a mně je poslala
pro lásku věrnú.

Aj, já mám galánku,
chodívám každý den,
chodívám za ňu;
chodívám, chodívám,
dary jí nosívám,
pro lásku věrnú;
a vím a mám galánku švarnú.

Výprask

Co chce krkavec mít,
umí to nastrojiti:
Ponúkl on na ty hody
šohaja do hospody.

Anča mu vyčítala,
kolik mu grošů dala.
A ty, kluku, za mé piješ
a s jinýma tancuješ.

A hned tanca zanechal,
a domů si pospíchal,
tam ho neštěstí potkalo,
šest na něho číhalo.

Jedna chytne za ruce,
druhá sází lepance,
ostatní ho přebírajú,
záda mu prohýbajú.

Dyž se ho dost nabily,
do jamy ho shodily,
a z tej jamy on, ubohý,
nemohl vstát na nohy.

Běžel potom k rychtáři,
myslel, že se podaří.
Ten obrátil k němu srdce,
strčil ho do trdice.

Ješče musel kleknúti
a klobúček smeknúti,
panenkám se odprosití,
toho víc nečiníti.

Ach, nešťasně to hody,
nadělaly mu škody.
Šel on, by se rozveselil,
křeček mu tam dlužen byl!

J. B. FOERSTER

Oráč

Orám, orám, orám,
od západu k zorám.
Orám, orám, orám,
v srdci dolům, horám.

Od zor do západu
orám do úpadu
nohy rozedrány,
ruce rudé rány,
tváří naléhaje,
krví zalévaje.

Svaté seju zrní,
klaté klidím trní,
posmíváný, štváný,
hložím zasypaný.

Dva tisíce roků
pořád slzy v oku
orám, orám, orám.

Mé orné půdy každý hon

Mé orné půdy každý hon
mi patří zem jak dubu
a držím se jí jako on
vzdor psotám, časů zubu.

Věkovitými kořeny
a pevně každým svazem,
a mé jsou i ty kameny,
pro něž se shýbám na zem.

Ji nevezme, dokud jsem živ,
mi nikdo z tvrdých dlaní;
mne topor musí sklátit dřív –
a ještě padnu na nil

Píseň jarní

Do večera z rána
kvěť, má země, kvěť!
Květem osypána
v modro nebe hled!

O slunci jsem neměl zdání,
zima byla k nepřečkání
ať je jaro teď!

Kdo tě, jaro, hledal,
kdo tě ztratil hned?
A já bych tě nedal
za celičkový svět!

Kvěť, má země, všude, všude,
i tam, kde mé srdce bude
jednou práchnivět.

Velké, širé, rodné lány

Velké, širé, rodné lány,
jak jste krásny na vše strany,
od souvratě ku souvratí
jak vás dnes to slunko zlatí!

Vlavé žitko jako břehy,
květná luka plná něhy,
na úhoru, v žírné kráse,
pokojně se stádo pase.

A jak slunce vás tak zhřívá
a jak cvrček v klasech zpívá,
v šíř i v dál, vy rodné lány,
budte vy nám požehnány!

Polní cestou

Polní cestou, bez příkrovu
nesli jsme ji ke hřbitovu;
vůkol mladé žito vlálo,
skřivan zpíval, slunce plálo
na ty role otevřené,
na ty oči uzamčené.

Z štěpů, jež kol cesty stály,
květy v tvář jí napadaly;
na barvítku kolem čela
zabzučela bludná včela;
my ji nesli, druzí pěli,
od hřbitova zvony zněly.

L. JANÁČEK

Láska opravdivá

Miluješ-li mňa,
ešte já teba vác,
že já neviem, šuhaj,
ani vypovedať.

Znáš, že pravá láska
v ustech neprebývá,
v tichom srdci bydlí
láska opravdivá.

Orání

Šohajku švarný,
čemu něořeš?
Či ci volky ustavajú,
či sám němožeš?

Děvucho švarná,
oral cic bych já,
dybys ty mně pohonila,
volil bych cě já.

Šohajku švarný,
dyc němám biča,
nědala mě má macička
za pohoniča.

Což ta naše bříza

Což ta naše bříza
na dvorečku
smutně se mi sklání
k okénečku?
Nechť je nebe tiché,

voda tichá,
ona stále chví se,
stále vzdychá;
což se to mé srdce nepokojí?
Což se o lásku bojí?
Pokoje mi nedá v noci, ve dne
usedá mi hořem, neusedne.

Na té naší bříze pod okénkem
listí na řapíčku visí tenkém;
bázlivě si šeptá, chví se v bolu,
že je každý vánek strhá dolů.
Na nejtenším ale
pouhém vlásku,
srdce zří se chvíli svoji lásku.
Nechť ji neuchvátí
vichor žádný,
dech ji může strhnout,
je-li zrádný.

Vínek

Na bruntálských horách
seje tam syneček hrách!
Jeho galanečka
zavracá tam krdel krav.
Když je zavratila,
hořce zaplakala,
bodej by tě synku
nebyla poznala.

Rozhodil čtyři sta,
rozhodil po stole!
Na, to ty máš děvče,
to ty máš za svoje,
na, to ty máš děvče.
Choť by si rozhodil
ještě třikrát teho,
již mi nezaplatíš
vínku zeleného!

Perina

A já mám Marinu
červenú jak malinu,
a keď já k nej večer přijdem,
prikryje ma perinú.

Zuzu jsme už vydali,
ešče máme Marinu,
každé sme dvě koze dali,
ešče dáme perinu.

Ona má perinu,
a ja len halenu,

aby lidé neríkali,
že já chodím za jinú.

Na košatej jedli dva holubi sedá

Na košatej jedli
dva holubi sedá;
ludé jim závidá, že sa rádi vidá.
Ludé, milí ludé, nezávidte toho!
Jaká to pěkná věc,
kdo miluje koho!

Milovali sme sa jak holubů pára,
a kdo nás rozvedel,
nech ho Pán Bůh skárá.
Byla láska, byla
mezi nama dvěma,
jaká už nebude mezi tisícoma.

Chodila, chodila
po zeleném háju,
kapaly jí suzy od velkého žalu.

Ach vojna, vojna

Ach vojna, vojna,
neščasná vojna,
dyž na ňu jít musím.
Sama královna a císařovna
do Moravy psala,
aby Janoška do vojny dostala.

U bílej vody Janošek stojí,
hlavěnka ho bolí.
Janíčku, nestoj, koničky nastroj,
pojedeš do vojny.
Já nepojedu, hlavěnka mě bolí.
Moja hlavěnka
všecka porubaná,
moja galánka všecka uplakaná.

Ach vojna, vojna,
neščasná vojna,
dyž na ňu jít musím.
Mám hezké děvče,
opustit je musím.

Loučení

Když mne necháš pro svět,
moje potěšení,
dej mi na památku
jedno políbení.

Dej mi ještě k tomu,
co mi srdce zvolí,

všecko co tě rmoutí,
všecko co tě bolí.

Co ti jako lítost
na srdéčko sahá.
Dej ti pán Bůh štěstí,
ty má duše drahá!

Holubička

Holubička šedá
holoubka si hledá volajíc,
umdlela jí křídla,
však ho nezahlídl
nikdy víc, ó, nikdy víc.

Od moře k moři zakroužila
v hoři nastokrát:
„Ozvi se jen jednou,
máš-li sirou, bědnou
ještě rád, ó, ještě rád!

Marně opuštěná holubička
sténá v dol i výš:
„Což ty pro mou lásku
nemáš ani hlásku
z duše již, ó, z duše již?“

On pak slyší lkání,
on by slitování
z duše měl, ó, z duše měl
ale zkrvácený, k zemi spotácený
oněměl.

Dež viš

Dež viš, že rač tě vidívám
než zlató, vězdičko,
máš na mrskut mně darovat
červený vajičko!

Dež viž, že bech tě všecko dal
a sebe nérači,
máš na večír mně skovávat
pusenko néslačí!

A dež viš, že tě rači mám
než širošíre svět,
máš říct, kde jož mám pro tebe
jak pro nevěstu jet!

Komáři

Komáři se ženili,
trošky vína neměli.
Přiletěl tam slavíček,
přinesl vína zidliček.

Komáři se opili,
ež komára zabili.

Komár leží v komoře,
muška pláče na dvoře.
Neplač muško, co ti je?
Ešče komár ožije.

Klekánica

Radile ste: „nechoď na ves,
dež se od hor stmivá,
chetla be tě, děvečko má,
klekánica divá.“

A já šla a čekala sem,
ešle na mě skočí,
A on mě tam švarné senek chetil
do nároči.

Matičko má,
tenkrát bela vaša rada vадná,
takovéto klekánice
neleknem se žádná.

Rozloučení

Zhoru cesta, dolu druhá,
rozlučme se spolu, milá.
Těžké naše rozloučení,
když jsme spolu naučení.

Vrať mně, milá, co je mého,
já ti vrátím, co je tvého.

Vrať mně, milá, prsténeček,
já ti vrátím tvůj šáteček.
Prsténeček, zlaté očko,
s Pánem Bohem, má děvečko.

Maryčka Magdónova

Šel starý Magdón
z Ostravy domů,
v bartovské harendě
večer se stavil,
s rozbitou hlavou
do příkopy spad.
Plakala Maryčka Magdónova.

Vůz plný uhlí z koleje se zvrátil.
Pod vozem zhyнула
Magdónova vdova.
Na Starých Hamrech
vzlykalo pět sirot,
nejstarší Maryčka Magdónova.

Kdo se jich ujme,
kdo jim dá jísti?

Myslíš, kdo bohaté doly má,
srdce má taky,
jako ty, Maryčko Magdónova?
Bez konce les se táhne
markýze Géra.

Maryčko, mrzne a není co jísti.
Na horách plno dřeva!
Burmistr Hochfelder
viděl tě sbírat.
Co pravíš? Bude-li mlčet?
Co si to za ženicha
vybrala sobě?
Bodák má k rameni,
na čapce peří,
ty jdeš s ním do Frýdku?
Co si to za nevěstu?

Schýlená hlava,
fěrtoch máš na očích,
do něj tečou hořké a horké
krůpěje s lící.

Frydečtí grosbyrgři,
dámy ze Frýdku
jízlivou budou se smáti ti řečí,
se síňky uzří tě Hochfelder žid.

V mrazivé chýši
tam ptáčata zbyla,
kdo se jich ujme,
kdo jim dá jísti?

Po straně ostré jsou skály,
podle nich kypí a běží k Frýdku
šumivá, divoká Ostravice.
Slyšíš ji, ty?
Jeden skok nalevo,
po všem je, po všem.

Černé její vlasy
na skále se chytly,
bílé její ruce
zbarvily se krví.
Sbohem buď, Maryčko
Magdónova.

Na Starých Hamrech
vzad, na svatém poli
bez křížů, bez kvítí,
krčí se hroby.

Tam leží bez víry samovrazi.
Tam leží Maryčka Magdónova.